

Fer front al repte demogràfic, també des de la cultura

Publicat per [Interacció](#) [1] el 07/06/2021 - 19:00 | Última modificació: 18/04/2026 - 21:34

El Ministeri de Transició Ecològica i Repte Demogràfic (MITECO) ha posat en funcionament el Fòrum de Cohesió Territorial, amb la finalitat principal de coordinar la implementació arreu de l'Estat – amb diferents actors, especialment locals –, de les inversions i reformes amb relació al repte demogràfic previstes dins el [Pla de Recuperació, Transformació i Resiliència](#) [2] estatal, que ha d'implementar els recursos del 'Next Generation EU' al conjunt de l'Estat.

L'objectiu és establir, juntament amb les 130 mesures anunciades al mes de març en el Fòrum Permanent pel Repte Demogràfic, una agenda efectiva **d'igualtat i cohesió territorial** que promogui la **diversificació econòmica del territori**, així com la creació d'aliances publicoprivades amb el tercer sector, el sector privat, les universitats i centres d'investigació i amb la ciutadania en el seu conjunt. L'agenda fa un èmfasi especial en la **població jove**, la gran afectada a escala estatal quant a la manca d'oportunitats d'ocupació i creixement professional.

Les 130 mesures que formen part d'aquest pla s'organitzen al voltant de 10 eixos d'actuació principals:

1. Impuls de la transició ecològica
2. Transició digital i plena connectivitat territorial
3. R+D+I arreu del territori
4. Impuls del turisme sostenible
5. Igualtat de drets i oportunitats per les dones i els joves
6. Foment de l'emprenedoria i de l'activitat empresarial
7. Reforç dels serveis públic i impuls a la descentralització
8. Benestar social i economia dels ciutadans
9. Promoció de la cultura
10. Reformes institucionals i normatives per abordar el repte demogràfic

Quant a l'**eix 9 per a la promoció de la cultura**, el pla destaca el seu rol com a inductora de dinàmiques de resiliència i transformació social, econòmica i demogràfica, així com per a avançar en la igualtat de drets, l'eliminació de la bretxa entre els àmbits urbà i rural i per la seva capacitat d'atracció de població.

Perafita. Consorci del Lluçanès

Més enllà de posar en valor el patrimoni cultural, els objectius identificats per a aquest eix cerquen afavorir **l'accés a la cultura des de la proximitat**, recolzar la dinamització de centres de producció i difusió cultural o **impulsar la digitalització** dels serveis culturals. Recuperem les 12 mesures compreses en aquest apartat.

9.1. Pla de transició digital de les biblioteques rurals

Contempla la digitalització de les biblioteques per facilitar-ne l'accés a la població rural, així com obrir noves línies d'ajuts per al desenvolupament de serveis bibliotecaris en aquests entorns.

9.2. Criteris de valoració en les convocatòries de l'1,5% Cultural

Incorpora criteris de valoració que incloguin la integració de les actuacions derivades de l'1,5 Cultural (l'obligació de destinar una partida d'almenys d'1% dels contractes d'obres públiques a treballs de conservació del patrimoni o al foment de la creativitat artística en l'entorn immediat de les obres) en l'Agenda Urbana Espanyola i que estiguin alineats amb estratègies contra la despoblació.

9.3. Programa "Cultura i Ruralitats"

Cerca la consolidació del programa Cultura i Ruralitats, en el qual s'incentiva la innovació i l'emprenedoria amb l'objectiu de reforçar la connexió en les comunitats en l'àmbit rural. Aquesta línia compta amb iniciatives capdavanteres com Rural Experimenta, en col·laboració amb el Medialab Prado, la tercera edició de la qual tindrà lloc aquest mes de juny a Vilafranca (els Ports) i comptarà amb una seu ampliada al Museu de la Vida Rural de L'Espluga de Francolí.

El Museu de la Vida Rural, seu ampliada del programa Rural Experimenta. museuvidarural.cat

9.4. Pla d'ajudes per a sales d'exhibició independents

Fomenta la permanència de les sales d'exhibició cinematogràfica existents als petits nuclis urbans o rurals, propiciant la seva modernització tecnològica i incentivant projeccions per a escolars.

9.5. Programa de conservació i restauració del patrimoni cultural

En línia amb els objectius de la Direcció General de Belles Arts, contempla fomentar el manteniment dels oficis tradicionals de la construcció en l'àmbit rural i incorpora un pla de formació de conservació de patrimoni en l'Institut del Patrimoni Cultural (IPCE) [3].

9.6. Campanya d'animació a la lectura “María Moliner”

Campanya destinada en prioritat a municipis de menys de 5.000 habitants, en la qual s'atorguen 310 premis a projectes d'animació a la lectura a les biblioteques.

9.7. Programa Platea 0.0 de circulació d'espectacles

Suposa una ampliació de programa Platea de 2020, amb focus en la circulació d'espectacles d'arts escèniques en espais municipals de nuclis de menys de 30.000 habitants que no comptin amb una oferta estable d'espectacles. La seva implementació està prevista per 2022.

9.8. Programa de formació, recerca i difusió del patrimoni cultural i patrimoni cultural immaterial

Contempla l'organització de jornades per a la reflexió sobre el patrimoni en risc de desaparició, la creació d'un portal sobre patrimoni cultural immaterial i un pla de capacitació tecnològica per a gestors culturals i associacions relacionades amb la seva protecció.

9.9. Programa d'ajuts a llibreries

Prioritza les llibreries localitzades a zones rurals afectades per la despoblació.

9.10. Pla d'Ajudes per a la Dinamització Cultural del Medi Rural i l'organització de festivals

En col·laboració amb les comunitats autònomes, la posada en marxa d'aquest pla pretén fomentar la innovació i l'emprenedoria cultural en el medi rural. D'altra banda, contempla ajuts per als festivals cinematogràfics que dediquin especial atenció a la difusió del cinema espanyol, comunitari i iberoamericà.

9.11. Protocol de col·laboració en matèria de patrimoni cultural en el medi rural

Es tracta d'un protocol de col·laboració, per al qual es constituirà un grup de treball amb les associacions de la societat civil dedicades al patrimoni immaterial o que sensibilitzen sobre el patrimoni en el medi agrari o en zones d'escassa població.

9.12. Programes pilot d'arquitectura

Desenvolupament de programes pilot en els quals l'arquitectura tingui un paper transcendental per millorar els equipaments, el patrimoni o la regeneració urbana i que contribueixin al desenvolupament econòmic i cultural dels municipis.

Orpí, municipi de menys de 150 habitants a la comarca de l'Anoia. micropobles.cat

Trobem, però, d'altres mesures no incloses en aquest eix que poden ser d'interès per al sector cultural. Per exemple, a l'eix 2 per a la "transició digital i plena connectivitat territorial" fa referència, en la seva mesura 2.5, al **Pla de Digitalització i Competències Digitals del Sistema Educatiu**, el qual pretén reduir la bretxa digital mitjançant la dotació de dispositius portàtils a l'alumnat de col·lectius vulnerables.

D'altra banda, l'eix 4, dedicat a l'impuls del turisme sostenible, també incorpora **aspectes relatius al turisme cultural**, com ara la rehabilitació del patrimoni històric amb finalitats turístiques o la publicació de guies informatives sobre els béns patrimoni de la humanitat que es trobin en zones despoblades.

Les mesures que s'engloben dins d'aquests eixos principals es valoren inicialment en 10.000 milions d'euros. Aquest pla té previst iniciar-se aquest mateix any i es pretén que s'allargui, com a mínim, fins al 2023.

Podeu consultar i descarregar-vos el document:

MITECO (2021). [Pla de Recuperación: 130 medidas frente al reto demográfico](#) [4]. <https://bit.ly/2T68ivm> [5]

Categories: Actualitat

Categories: Articles i anàlisi

Etiquetes: desenvolupament territorial

Etiquetes: petits municipis

Etiquetes: polítiques culturals

Etiquetes: cultura i sostenibilitat

- [6]

URL d'origen: <https://interaccio.diba.cat/news/2021/06/repte-demografic>

Enllaços:

[1] <https://interaccio.diba.cat/members/interaccio>

[2] <https://portal.mineco.gob.es/ca-es/ministerio/areas-prioritarias/Pagines/PlanRecuperacion.aspx>

[3] <https://ipce.culturaydeporte.gob.es/inicio.html>

[4] https://interaccio.diba.cat/sites/interaccio.diba.cat/files/plan_recuperacion_130_medidas_tcm30-524369.pdf

[5] <https://bit.ly/2T68ivm>

[6] <https://interaccio.diba.cat/node/8641>